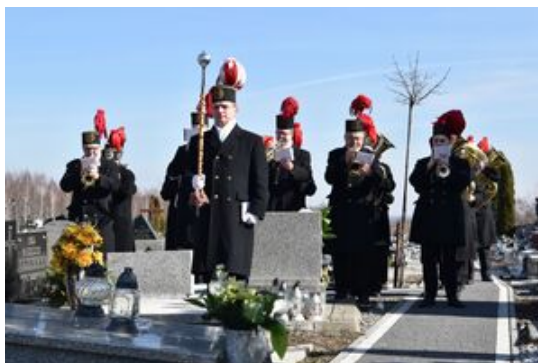

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosc/161060,Uroczystosc-oznaczenia-grobu-powstanc-slaskiego-sp-Wilhelma-Marca-znakiem-pamie.html>
2022-03-14, 12:15

Uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Wilhelma Marca znakiem pamięci „Tobie Polsko”

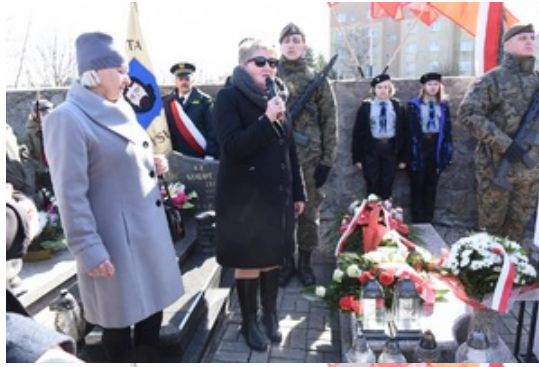

W sobotę, 12 marca 2022 r. na cmentarzu parafii pw. Matki Boskiej Bolesnej w Mysłowicach-Brzęczkowicach odbyła się uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Wilhelma Marca znakiem pamięci „Tobie Polsko”. W wydarzeniu wzięli udział: rodzina powstańca – Joanna Kusz-Drozdowska i Beata Labus-Tylek oraz prezes IPN dr Karol Nawrocki, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach dr Andrzej Sznajder, prezydent Mysłowic Dariusz Wójtowicz oraz mieszkańcy Mysłowic.

- Ten dzień jest dniem zwycięstwa pamięci nad niepamięcią. Pochylamy się nad grobem

Wilhelma Marca, by powiedzieć, że Rzeczpospolita Polska pamięta o swoich bohaterach, o tych, którzy oddali swoją młodość, swoją gotowość do walki, bardzo często swoje życie, aby Polska na tych terenach trwała i aby polskie serce biło dzisiaj dla nas wszystkich – powiedział prezes IPN przy grobie bohatera, oznaczonym znakiem „Tobie Polsko”.

– To właśnie te słowa przyświecały Wilhelmowi Marcowi, gdy Polsce się poświęcał
– podkreślił dr Nawrocki. – To Polsce przecież oddał swoją walkę w powstaniach śląskich, to dla Polski służył w Polskich Kolejach Państwowych w okresie II Rzeczypospolitej, to także dla Polski w okresie II wojny światowej służył w konspiracji.

– Akcja „Tobie Polsko” łączy w sobie autorytet Państwa Polskiego, zamknięty w działaniach IPN, i zaangażowanie oraz oczekiwania społeczne: oba te wymiary sprawiają, że dzisiejsza uroczystość chwyta za serce – przyznał prezes IPN.

O idei znaku pamięci „Tobie Polsko” opowiedział podczas uroczystości dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach, zaś sylwetkę powstańca Wilhelma Marca przedstawił Jan Kwaśniewicz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach. Kustoszu Muzeum Miasta Mysłowice Wojciech Kubowicz przybliżył historię powstań w Mysłowicach. Modlitwie w intencji powstańców przewodniczył proboszcz parafii pw. Matki Boskiej Bolesnej w Mysłowicach ks. dr Grzegorz Wita.

Plutonowy Wilhelm Marzec urodził się 27 stycznia 1900 r. w Szopienicach. Był członkiem Związku Sokołów Polskich w Państwie Niemieckim oraz Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. Służył w Grupie Szopienice POW GŚ pod dowództwem Emila Kłoska, a następnie Karola Spili. Na terenie Szopienic walczył w czasie I i II powstania śląskiego. Zaangażowany w akcję plebiscytową ochraniał polskie pochody i wiece, łącznie z uroczystością obchodów Święta 3 Maja w 1920 r. w Opolu. W trakcie III powstania śląskiego brał udział w walkach z Niemcami, a w bitwie pod Gogolinem został poważnie ranny. Po 1921 r. należał do Związku Weteranów Powstań Śląskich oraz Związków Peowiaków. Po powstaniach zawodowo związany był z PKP. W latach 1941-1945 służył w partyzanckim oddziale Armii Krajowej. Za udział w powstaniach został uhonorowany Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi I Klasy, Krzyżem Niepodległości oraz Śląskim Krzyżem Powstańczym. Zmarł w 1961 r. i został pochowany w Mysłowicach.

Plutonowy Wilhelm
Marzec

Sobotnia uroczystość oznaczenia grobu powstańczego plakieta „Tobie Polsko” w Mysłowicach była pierwszą z zaplanowanych w 2022 r. Akcję oznaczania grobów znakiem pamięci, opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, rozpoczęto 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Do 27 października 2021 r. podczas 24 uroczystości oznaczono 29 grobów w 22 miejscowościach województwa śląskiego i 1 na terenie województwa opolskiego.

W roku 2022 Instytut planuje, aby na stulecie powrotu części Górnego Śląska do Macierzy w ręce rodzin powstańczych trafiło 100 znaków pamięci „Tobie Polsko”, które zostaną umieszczone na grobach ich bliskich.

Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczyści te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci Tobie
Polsko

[Podsumowanie akcji „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud”. Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia! \(2019-2021\)](#)